OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Demokratia- ja julkisoikeusosasto
EU-oikeus ja tietosuoja
Erityisasiantuntija Amanda Mäkelä

Lausunto
11.3.2022

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Oikeusministeriön lausunto; Hallintovaliokunta tiistai 15.03.2022 klo 12.15 / HE 11/2022 vp

Hallintovaliokunta on pyytänyt oikeusministeriöltä lausuntoa koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta (HE 11/2022 vp). Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ulkomaalaislakia ja sen tarkoituksena on panna kansallisesti täytäntöön komission täytäntöönpanopäätös digitaalisen leiman käyttöönotosta yhtenäisessä viisumin kaavassa.

Esityksestä lausutaan kunnioittavasti seuraavaa:

Henkilötietojen suoja

Ulkomaalaislakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset ulkoministeriön ja Digi-ja väestötietoviraston toimivaltuuksista liittyen Suomen myöntämien viisumien turvaominaisuuksiin. Esityksen mukaan ulkoministeriö vastaisi siitä, että Suomen myöntämät viisumit täyttävät asetuksessa ja sen soveltamisesta annetuissa säännöksissä säädetyt turvaominaisuudet. Digi- ja väestötietovirastolla olisi toimivalta tuottaa viisumin digitaalisen leiman varmenne ja allekirjoituspalvelu.

Oikeusministeriö on lausuntovaiheessa kiinnittänyt huomiota siihen, ettei esitysluonnoksesta käynyt selkeästi ilmi, onko sillä tarkoitus antaa henkilötietojen käsittelystä EU:n yleistä tietosuoja-asetusta täsmentävää kansallista erityissääntelyä ja

Postiosoite
Postadress
Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Eteläesplanadi 10
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi
Fax
09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet
E-post, internet
kirjaamo.om@gov.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

mitkä olisivat eri toimijoiden tietosuojaoikeudelliset roolit. Esitysluonnoksen mukaan *digitaaliseen leimaan* sisältyisi viisumiin tallennetut optisesti nähtävät tiedot, joissa olisi kyse henkilötiedoista (ei kuitenkaan tietosuoja-asetuksen 9 artiklassa tarkoitetuista erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvista tiedoista). Esitystä on jatkovalmistelussa täsmennetty henkilötietojen käsittelyn osalta ja selvennetty, että *digitaaliseen leimaan liittyvään varmenteeseen* ei kuitenkaan liittyisi henkilötietojen käsittelyä. Digi- ja väestötietovirastolle säädettävässä tehtävässä tuottaa digitaaliseen leimaan liittyvä varmenne ei esityksen perusteella näin ollen käsiteltäisi henkilötietoja. Vastaava tilanne olisi myös ulkoministeriöllä, jonka vastuulla olisi, että Suomen myöntämät viisumit täyttävät sille EU-lainsäädännön edellyttämät turvaominaisuudet. Esityksessä ei siten annettaisi tietosuoja-asetusta täsmentävää erityissääntelyä henkilötietojen käsittelystä.

Sikäli jos digitaaliseen leimaan liittyvä varmenne ei sisältäisi tietosuoja-asetuksen tarkoittamia henkilötietoja eikä varmenteen tuottamisessa olisi kyse asetuksen tarkoittamasta henkilötietojen käsittelystä, esitykseen ei ole henkilötietojen suojan kannalta huomauttamista.[1]

Yhdenvertaisuus

Esityksen yhdenvertaisuusvaikutuksia on jatkovalmistelussa arvioitu tarkemmin oikeusministeriön lausuntovaiheessa esitettyjen huomioiden mukaisesti. Tältä osin esitykseen ei ole huomauttamista.

[1] Tietosuoja-asetuksen 4 artiklan 1 kohdan mukaan henkilötiedoilla tarkoitetaan kaikkia tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön liittyviä tietoja. *Tunnistettavissa olevana pidetään luonnollista henkilöä, joka voidaan suoraan tai epäsuorasti tunnistaa erityisesti tunnistetietojen, kuten nimen tai henkilötunnuksen, perusteella*. Asetuksen 4 artiklan 2 kohdan mukaan henkilötietojen käsittelyllä tarkoitetaan muun muassa tietojen keräämistä, tallentamista, järjestämistä, jäsentämistä, säilyttämistä, muokkaamista tai muuttamista, hakua, kyselyä, käyttöä, tietojen luovuttamista siirtämällä, levittämällä tai asettamalla ne muutoin saataville, tietojen yhteensovittamista tai yhdistämistä, rajoittamista, poistamista tai tuhoamista.